

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 31.07.2002
KOM(2002) 445 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET**

Den särskilda administrativa regionen Macao: andra årsrapporten - 2001

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET**

Den särskilda administrativa regionen Macao: andra årsrapporten - 2001

1.	Inledning	3
2.	Genomförandet av principen om "ett land, två system".....	3
3.	Institutionell utveckling.	4
4.	Det ekonomiska läget.....	5
5.	Den särskilda administrativa regionen Macao som internationell samarbetspartner...	6
6.	Förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao	7
7.	Slutsats	8

1. INLEDNING

Europeiska unionen fäster stor vikt vid att grundlagen och principen om "ett land, två system" genomförs på ett effektivt och fullständigt sätt i Folkrepubliken Kinas särskilda administrativa region Macao och har därför noggrant och med välvilligt intresse följt utvecklingen där. Syftet med denna rapport, liksom med kommissionens första årsrapport, är att bedöma utvecklingen i Macao och att lämna synpunkter på förbindelserna mellan EU och Macao.

2. GENOMFÖRANDET AV PRINCIPEN OM "ETT LAND, TVÅ SYSTEM".

Två år efter överlämnandet av Macao till Kina är det betryggande att kunna konstatera att både centralregeringen i Beijing och regeringen i den särskilda administrativa regionen Macao fortfarande fäster stor vikt vid principen om "ett land, två system". I sin rapport till den kinesiska folkkongressen den 5 mars förklarade premiärminister Zhu Ronghi följande: "Vi kommer att fortsätta följa principen om "ett land, två system" och grundlagarna i de särskilda administrativa regionerna Hongkong och Macao. Vi kommer att ge guvernörerna och regeringarna i Hongkong and Macao vårt fulla stöd i deras ansträngningar att leda dessa regioner i överensstämmelse med lagen och slå vakt om välbefinnande och stabilitet i Hongkong och Macao på lång sikt".

Macaos regering fortsätter att självständigt förvalta den särskilda administrativa regionen både internt och på internationell nivå såsom anges i grundlagen. Ett viktigt och intressant konkret exempel är spelindustrin. Inom ramen för liberaliseringen av denna sektor har centralregeringen i Beijing upprepade gånger påpekat att det är strängt förbjudet för företag med kapital från fastlandet att delta i anbudsinfordringar för licenser inom spelsektorn.

– *Artikel 23 i grundlagen¹.*

Vid en ceremoni för att uppmärksamma åttårsminnet av offentliggörandet av Macaos grundlag erinrade vice ordföranden i Folkkongressens lagutskott, Qiao Xiao Yang, myndigheterna i Macao om att de enligt artikel 23 i grundlagen måste införa lagstiftning mot uppvigling, men han tillade att dessa myndigheter själva fick besluta om när detta skulle ske.

– *System för anmälan mellan fastlandet och Macao.*

Den 6 juni i Beijing undertecknade myndigheterna på fastlandet och i Macao en överenskommelse om ett system för ömsesidig anmälan mellan offentliga säkerhetsorganisationer och Macaos säkerhetsbyrå. Systemet för anmälan gäller frågor som rör brott mot strafflagen och tullagstiftningen och togs i drift den 1 september.

¹ Artikel 23: Den särskilda administrativa regionen Macao skall självständigt anta lagar som innebär förbud mot alla handlingar som rör förräderi mot, utträde ur, uppvigling eller omstörtande verksamhet mot Kinas centrala regering eller stöld av statshemligheter, förbud för utländska politiska organisationer eller organ att bedriva politisk verksamhet i regionen och förbud för politiska organisationer eller organ i regionen att upprätta förbindelser med utländska politiska organisationer eller organ.

3. INSTITUTIONELL UTVECKLING.

Under Macaos andra år som särskild administrativ region befästes de olika institutioner som inrättats under år 2000. I och med de första valet till den lagstiftande församlingen bekräftades den gradvisa utvecklingen mot ökad demokrati. Regeringen fullbordade den organisatoriska uppbyggnaden genom att slå samman några avdelningar inom polisväsendet och inom tullförvaltningen. I avsikt att höja kvaliteten och förbättra effektiviteten inom förvaltningen utarbetade regeringen ett program för utbildning av offentliganställda högre tjänstemän och tjänstemän på mellannivå. Regeringen planerar även att utbilda flera jurister i avsikt att förbättra deras förmåga att utarbeta lagförslag och att ge domstolarna mera kvalificerade domare.

– *Val till den lagstiftande församlingen.*

Det första valet till den lagstiftande församlingen efter överlämnandet genomfördes friktionsfritt den 23 september med ett aktningssvärt valdeltagande på 52,33 %. I överensstämmelse med grundlagen ökades både det antal lagstiftare som valdes direkt genom allmän rösträtt och de som valdes indirekt, genom valkretsar bestående av särskilt utvalda ämbetsmän, från åtta till tio mandat.

Det fanns sammanlagt 15 listor i valet av de tio lagstiftare som väljs direkt genom allmän rösträtt, däribland en för den portugisiska gemenskapen i Macao. Tio lagstiftare från de av särskilt utvalda ämbetsmän bestående valkretsarna blev automatiskt valda, eftersom det inte fanns någon konkurrerande lista. Såsom föreskrivs i grundlagen utnämnde guvernören ytterligare sju lagstiftare den 10 oktober. Utökningen med två platser av dem som 2001 valdes genom allmän rösträtt utgör det första steget i en gradvis demokratisering och antalet kommer att ökas med ytterligare två vid det kommande valet till den lagstiftande församlingen år 2005.

– *Omorganisation av vissa avdelningar inom förvaltningen.*

I avsikt att förbättra samordningen mellan politiken rörande den offentliga säkerheten och kriminalpolisen slog regeringen samman befälet över polisväsendet och lade det under ministerns för säkerhetsfrågor kontroll. Därigenom kommer effektiviteten inom polisväsendet att öka och säkerheten i Macao således att förbättras.

Fram till utgången av oktober 2001 handlades arbetsuppgifterna inom tullväsendet av flera avdelningar inom statsförvaltningen, nämligen av sjöpolisen och tullförvaltningen, den ekonomiska förvaltningen, postväsendet och kontoren för statistik och folkbokföring. Den 15 maj antog den lagstiftande församlingen en lag om ett enhetligt tullväsende som skulle samla alla tullväsendets arbetsuppgifter inom en och samma förvaltningsavdelning under ledning av chefen för tullen. Denna nya avdelning togs i drift den 1 november 2001.

Regeringen i Macao har anordnat fortbildningskurser för högre tjänstemän och tjänstemän på mellannivå inom förvaltningen i avsikt att förbättra effektiviteten hos och kvaliteten på de offentliganställda tjänstemännen och på de tjänster som tillhandahålls allmänheten. Regeringen är särskilt bekymrad över att det inte finns tillräckligt många erfarna jurister för att de rättsliga reformerna skall kunna genomföras under 2002. I det sammanhanget är undertecknandet av ett finansieringsavtal för projektet för rättsligt samarbetet mellan EU och Macao särskilt välkommet.

– *Avskaffande av två provisoriska kommunstyrelser.*

På regeringens förslag antog den lagstiftande församlingen i december en lag om inrättande av en allmän myndighet för medborgarärenden från och med den 1 januari 2002. Denna myndighet kommer att ta över de arbetsuppgifter som tidigare sköttes av de två provisoriska kommunstyrelserna, vilka numera har avskaffats.

4. DET EKONOMISKA LÄGET

Efter en måttlig återhämtning under 2000 registrerades, parallellt med den globala nedgången, en långsammare takt i Macaos ekonomi under 2001. Den reala BNP-tillväxten sjönk från 4,6 % under år 2000 till 2,1 % under 2001. Avmattningen berodde främst på minskad yttre efterfrågan på varuexport från de större utländska marknaderna. Tack vare den blomstrande turismen åstadkoms ändå en svag tillväxt i ekonomin under 2001, men arbetslösheten fortsatte att inge oro (se nedan).

Liberaliseringen av spelindustrin betraktades som den viktigaste frågan i Macaos utveckling under 2001. Det monopol på kasinoverksamheten som 1962 hade beviljats Sociedade de Turismo e Diversões de Macau (STDM) upphörde att gälla den 31 december 2001 men förlängdes med tre månader i avvaktan på beslutet om huruvida nya licenser skulle beviljas. Macaos lagstiftande församling antog i september 2001 en ny ordning för spelindustrin, avskaffade monopolet och införde tre nya licenser som skulle utfärdas genom offentlig anbudsinfordran. Lokala företag, företag från Hongkong och multinationella företag lämnade in sammanlagt 22 anbud vilket avspeglar hur lockande Macaos spelindustri är. Det nya systemet uppfattas allmänt som positivt och en mekanism har inrättats för att motverka konkurrens. STDM var tvunget att ansöka om ny licens enligt de nya förfarandena.

Macaos regering är starkt beroende av skatterna på spel för sina skatteinkomster. Under de första elva månaderna 2001 uppgick den direkta skatten på spel till 5,96 miljarder patacas² (828 miljoner euro) vilket motsvarar ca 60 % av skatteintäkterna. Genom att liberalisera spelindustrin hoppas regeringen att industrins totala konkurrenskraft skall komma att förbättras och generera mera utländska investeringarna och därigenom öka de offentliga inkomsterna och stimulera den ekonomiska tillväxten.

Turismen uppvisade positiva resultat under 2001 och det sammanlagda antalet besökare nådde rekordnivå på över 10 miljoner, vilket innebar en ökning med mer än 12 % jämfört med år 2000. Mer än 90 % av besökarna kom från den kinesiska regionen i stort - ca hälften från Hongkong, mer än en fjärdedel från det kinesiska fastlandet och resten från Taiwan. Ökningen förra året berodde huvudsakligen på ökningen av antalet besökare från det kinesiska fastlandet och, i mindre utsträckning, från Taiwan.

Arbetslösheten låg kvar på höga 6,4 % under de tre månaderna fram till december 2001, vilket innebar en liten förbättring jämfört med 6,8 % under 2000. Arbetslöshetsläget var särskilt kritiskt inom tillverkningsindustrin samt byggnads- och anläggningssektorn. Antalet icke bofasta arbetstagare sjönk aningen från 27 221 under 2000 till 25 925 under 2001.

Ett annat bekymmer var den planerade avvecklingen av textilkvoten fram till 2005. Textil- och beklädnadsindustrin svarar för över 80 % av Macaos export och sysselsätter mer än 22 %

² Genomsnittlig växelkurs 2001: 1 euro = 7,1962 patacas.

av den arbetsföra befolkningen som helhet. Denna industri har utövat påtryckningar för att en klart angiven politik skall utformas för att komma till rätta med läget, men detta har ännu inte skett.

I sitt tredje politiska anförande, som offentliggjordes i november 2001, skisserade guvernören en rad hjälpåtgärder för att underlätta för behövande och företag att hantera den ekonomiska nedgången. Åtgärdspaketet innehöll bl.a. frikostiga skattesänkningar, ekonomiskt stöd och finansiering av utbyggnad av infrastruktur genom vilken 6 000 nya arbetstillfällen skulle skapas. I budgeten anslogs även 400 miljoner patacas för att 4 000 arbetslösa personer skulle kunna erbjudas kompetensutveckling.

Varuexporten sjönk under 2001 med 9,4 % till 18,473 miljoner patacas som en följd av avtagande global efterfrågan. Å andra sidan ökade importen med 5,9 % till 19,17 miljoner patacas. Det registrerades ett handelsunderskott på 697 miljoner patacas.

Under 2001 minskade den bilaterala handeln mellan EU och Macao något, dvs. med 3,7 % till 996 miljoner euro. EU var Macaos näst största exportmarknad och mottagare av 26,6 % av dess sammanlagda export. Importen till Macao från EU var också den tredje största i ordningen och motsvarade 12,6 % av den sammanlagda importen.

5. DEN SÄRSKILDA ADMINISTRATIVA REGIONEN MACAO SOM INTERNATIONELL SAMARBETSPARTNER

Såsom anges i grundlagen skall den särskilda administrativa regionen Macao föra sin egen handelspolitik över vilken den har full behörighet såsom separat tullområde. Macao är en oberoende medlem i Världshandelsorganisationen (WTO) och i ett antal andra internationella organisationer.

Vid WTO:s översyn av Macaos handelspolitik, vilken skall ske vart fjärde år och ägde rum i Genève i mars 2001, behandlades regionens handelspolitik och ekonomiska politik utförligt med utgångspunkt från rapporterna från Macaos regering och WTO:s sekretariat. Ekonomi- och finansminister Francis P. Y. Tam ledde Macaos delegation och Europeiska gemenskapen deltog aktivt i diskussionerna. Det positiva resultatet innebar ett erkännande av Macaos frihandelspolitik och politik för en öppen marknad.

Macao deltog i och uttryckte sin tillfredsställelse med resultatet av den historiska ministerkonferensen i Doha i november.

Folkrepubliken Kinas anslutning till WTO, om vilken beslut fattades vid ministerkonferensen i Doha, utgjorde en milstolpe i det multilaterala handelssystemets historia. Macao och EU uttryckte sin tillfredsställelse efter det att anslutningsförhandlingarna hade slutförts.

Macao är också medlem av Världstullorganisationen.

- *Arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt*

Macao hade sedan 1999 varit observatör för *Asia Pacific Group* i arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt och blev fullvärdig medlem under 2001. Denna arbetsgrupp inrättades 1998 av G7-gruppen och har för närvarande 29 medlemmar och två observatörer. Dess främsta syfte är att främja politiken för bekämpning av penningtvätt. Macao har bemödat sig om att bekämpa penningtvätt genom att förbättra samordningen

mellan de olika organ som verkar inom detta område. Regeringen i Macao tillkännagav i augusti 2001 att en arbetsgrupp för bekämpning av penningtvätt skulle tillsättas vid årets slut.

Macao ingick under 2001 ytterligare två luftfartsavtal med myndigheterna i tredjeland, vilket innebär att sammanlagt 33 sådana avtal har ingåtts, och paraferade ytterligare tre. Dessa avtal är avsedda att främja luftfarten och utnyttjandet av Macaos internationella flygplats. Regeringen i Macao rapporterade vid årets slut att både fraktyolymen och antalet passagerare som passerade Macaos internationella flygplats hade ökat avsevärt under året.

6. FÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH MACAO

– *Besöksutbyte.*

2001 var ett intensivt år när det gäller förbindelserna mellan EU och Macao och höjdpunkterna utgjordes av guvernör Ho Hau Wahs besök vid Europeiska kommissionen och Europeiska unionens beslut att bevilja innehavare av pass utfärdade i Macao viseringsfri inresa till EU:s territorium (för tillfället med undantag för Förenade kungariket och Republiken Irland).

Macaos guvernör, Ho Hau Wah, avlade officiellt besök vid Europeiska unionen den 19-20 juni 2001. Han ledde en högt uppsatt delegation i vilken bl.a. ordföranden i den lagstiftande församlingen, Susana Chou, och ministern för förvaltning och rättsliga frågor, Florinda Chan, ingick. Guvernören sammanträffade med kommissionens ordförande, Romano Prodi, och kommissionsledamöterna Christopher Patten och Antonio Vitorino. Samtalen rörde Macaos övergång samt det politiska och ekonomiska läget och det utbyttes åsikter om hur banden och samarbetet mellan EU och Macao ytterligare skall kunna stärkas. Kommissionens ordförande, Romano Prodi, gratulerade guvernören med anledning av den positiva början som den särskilda administrativa regionen Macao fått. Delegationen från Macao besökte även Europaparlamentet och sammanträffade med vice talmannen, Joan Colom i Naval.

I december 2001 avlade ledamoten av Europeiska centralbankens verkställande ledning, Eugenio Domingo Solans, ett besök i Macao där han togs emot av regionens guvernör.

– *Viseringsfrihet vid inresa i EU*

Europeiska unionens ministerråd antog den 15 mars 2001 en förordning med en förteckning över de länder och territorier för vars medborgare det krävs respektive inte krävs visum vid inresa till EU:s territorium. Genom denna förordning beviljas innehavare av pass utfärdade i de två kinesiska särskilda administrativa regionerna Hongkong och Macao viseringsfri inresa, med undantag för Förenade kungarikets och Republiken Irlands territorier³. Förordningen trädde i kraft den 10 april 2001 och har sedan dess tillämpats utan några som helst problem. Kommissionen noterar med tillfredsställelse att rådet godtog dess förslag och antog det inom en mycket kort tidsperiod.

Utöver EU:s medlemsstater beviljade 14 andra länder under 2001 innehavare av pass utfärdade i Macao viseringsfri inresa.

³ Det är värt att notera att sedan dess (maj 2002) har Förenade kungariket och Irland, genom självständiga beslut som fattats enligt de båda ländernas nationella immigrationslagstiftning, intagit samma hållning och upphävt viseringskraven för innehavare av pass från den särskilda administrativa regionen Macao.

– *Återtagandeavtal*

Delegationer från Macaos regering och kommissionen förde under oktober månad samtal om att förhandla fram ett återtagandeavtal. Det gjordes betydande framsteg under förhandlingarna och det förväntas att ytterligare arbete kommer att läggas ned på att slutföra avtalet under 2002.

– *Gemensamma kommittén*

Det åttonde mötet i den gemensamma kommitté som inrättades genom samarbetsavtalet mellan EU och Macao hölls i Macao den 22 oktober 2001. Vid detta möte gavs båda parter tillfälle att ge en översikt över utvecklingen under det gångna året och ta ställning till kommissionens första årsrapport om Macao. Samtal fördes om olika verksamheter inom ramen för samarbetet, däribland om genomförandet av pågående projekt. Det förväntas att ett nytt samarbetsprojekt om rättsliga frågor skall komma att inledas under det första halvåret 2002.

– *Asia-Enterprise*

Ett möte mellan företag inom metallsektorn hölls i Macao under september 2001 med ekonomiskt stöd från Europeiska kommissionen inom ramen för programmet *Asia Invest*. Över 100 företag från EU och Kina deltog i mötet.

– *Immateriella rättigheter*

Kommissionen fortsatte att noggrant följa utvecklingen vad gäller skyddet av de immateriella rättigheterna i Macao. WTO:s råd för handelsrelaterade aspekter på immaterialrätter i Genève gjorde en granskning av Macaos lagstiftning i fråga om immateriella rättigheter och konstaterade att den i stort sett överensstämde med Macaos åtaganden gentemot WTO. Inrättandet av en enhetlig tullförvaltning är ett positivt steg i utvecklingen vilket torde medföra att kontrollen av efterlevnaden av de immateriella rättigheterna i Macao kan fortsätta att förbättras. Ett seminarium om de immateriella rättigheterna genomfördes i Macao i december 2001 med deltagande av myndigheter med ansvar för dessa frågor, däribland organ för kontroll av efterlevnaden, från såväl det kinesiska fastlandet som från Macao och Hongkong. EU ser positivt på detta samarbete vilket kommer att bidra till en bättre kontroll av efterlevnaden av lagstiftningen om de immateriella rättigheterna.

Macao avfördes nyligen från Förenta staternas särskilda bevakningslista ”301” (förteckningen över länder och ekonomier som har allvarliga problem beträffande de immateriella rättigheterna), vilket är en antydning om att Macao har gjort betydande framsteg när det gäller lagstiftningen på detta område. Trots detta är piratkopiering och varumärkesförfalskning, liksom på andra håll i regionen, fortfarande ett allvarligt bekymmer för gemenskapsindustrin. Den särskilda administrativa regionen Macao bör fortsätta sina ansträngningar att kontrollera att de immateriella rättigheterna efterlevs.

7. SLUTSATS

Den särskilda administrativa regionen Macao har efter en positiv inledning fortsatt att befästa de institutioner som inrättats sedan regionen bildades. De fria val till den lagstiftande församlingen som hölls i september visade att invånarna i Macao är angelägna om att kunna utöva sina grundläggande politiska rättigheter. Valet av ett ökat antal lagstiftare genom allmän rösträtt i direkta val utgjorde ett framsteg i riktning mot ökad demokrati. Den

omständigheten att den portugisiska gemenskapen deltog i de direkta valen till den lagstiftande församlingen avspeglade dess förtroende för den särskilda administrativa regionen Macao.

Två år efter överlämnandet håller den särskilda administrativa regionen Macao på att tämligen väl förbereda sig inför framtiden, trots den ekonomiska nedgången. Kommissionen kommer att bemöda sig om att samverka och samarbeta med myndigheterna i Macao för att bidra till en stabil utveckling av regionen enligt principen om ”ett land, två system”.